

УДК 61(091)

ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ ЯК ЧАСТИНА МЕДИЧНОЇ НАУКИ, РОЛЬ, ВАЖЛИВІСТЬ, РОЗВИТОК ТА ПІДТРИМКА ЇЇ НАУКОВОГО НАПРЯМКУ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Н.В. Хрол

**Хрол
Наталія Володимирівна**

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, 61022,
м. Харків, майдан Свободи, 6
nkulikova@ukr.net; orcid ID: 0000-0002-9523-0946

Стаття присвячена історії медицини як частині медичної науки, її ролі, важливості розвитку та підтримці її наукового напрямку в сфері охорони здоров'я; другому з'їзду істориків медицини України з міжнародною участю з нагоди 215-ти річчя медичного факультету Харківського національного університету імені Василя Назаровича Каразіна. Розгорнуто представлено захід, який відбувся з цього приводу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна 22 та 23 жовтня 2019 року в Колонній залі Північного корпусу, де зібралися науковці з усієї України та інших держав. Розповідається, що головним ініціатором проведення II з'їзду була Українська Академія Історії Медицини (УАІМ), Президентом якої було обрано професора О.А. Опаріна. Проведення II з'їзду істориків медицини України з міжнародною участю було незаперечним доказом рішучих дій Української Академії Історії Медицини. Присвячена увага тому, що з'їзду істориків медицини України сприяли: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харківська медична академія післядипломної освіти, Харківський національний медичний університет, Харківське медичне товариство, Українська академія соціальних наук, Центр краєзнавства імені професора В.Д. Отоманського, Харківський НДІ судових експертиз імені заслуженого професора Н.С. Бокаріуса та інші. Описана програма з'їзду, що складала два пленарних засідання, на яких були присутні 78 науковців та викладачів із трьох зарубіжних вищих навчальних закладів і восьми навчальних та наукових установ Харкова та інших міст України і понад 250 лікарів та магістрів, аспірантів і студентів медичного, філософського та історичного факультетів, трьох харківських вищих навчальних закладів та чисельних медичних установ. У статті обговорюються численні захоплюючі доповіді щодо розвитку історії медицини як медичної науки в Україні, так і за її межами. Описана програма з'їзду, що включала 28 повідомлень, у яких було висвітлено наукові аспекти і напрями досліджень історії української та світової медицини, їх теоретичне, наукове, академічне та практичне значення, дискусії, обговорення та прийняття резолюції.

Ключові слова: історія медицини, медична наука, Українська Академія Історії Медицини, доповіді, дискусії.

Майже завершений 2019 рік ознаменувався важливою датою – 215-ю річницею з моменту організації медичного факультету у Харкові. 17 січня 1805 року було засновано Харківський Імператорський університет, до складу якого увійшов і медичний факультет. Сьогодні він найстаріший медичний вищий навчальний заклад Східної Європи та України зокрема. Завдяки факультету стали відомими імена багатьох видатних медиків, науковців та лікарів, які займалися практикою, а саме хірургів П.М. Шумлянського, В.Ф. Грубе та М.П. Трінклера, терапевта Д.Ф. Лямбля, офтальмолога Л.Л. Гіршмана, акушера І.П. Лазаревича, фізіолога В.Я. Данилевського та інших. Факультет відновили тепер вже у складі Каразінського університету у березні 1993 року. З того моменту медичний підготував велику кількість науковців, лікарів, які працюють не тільки на території України, а також за кордоном. Було пройдено шлях активного піднесення та модернізації, завдяки чому якість вищої медичної освіти вийшла на європейський рівень. [1].

З цього приводу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна 22 та 23 жовтня 2019 року в Колонній залі Північного корпусу відбувся II з'їзд істориків медицини України з міжнародною участю. Захід зібрав науковців з усієї України та інших держав. Гості, відвідувачі та учасники зборів мали можливість ознайомитись із декількома виставками. Одну з них підготувала представник лікарської династії І.В. Бобіна та присвятила її Анатомічній школі України. Виставка включала деякі цікаві артефакти із сімейного зібрання, що були актуальними на з'їзді. Іншу організувала Харківська наукова медична бібліотека (директор І.О. Бражник). На ній було представлено підручники, монографії, навчальні матеріали, дисертації та інші наукові роботи XIX – початку XX ст., що висвітлювали становлення та піднесення медичної науки того часу. Ідея організації II з'їзду, як і I, а саме 20-21 червня 2019 року, належала Українській академії історії медицини (УАІМ), Президентом якої було обрано професора О.А. Опаріна. Мета формування академії (УАІМ) – згуртувати спільні інтереси лікарів, істориків, філософів, науковців та інших фахівців у справі історії медицини, вивчення процесів модернізації медичних технологій, розвитку організації діяльності систем охорони здоров'я, а також аналіз соціально-економічних основ їх виникнення. Формування самостійної історико-медичної секції серед інших наукових медичних об'єднань належало, насамперед, д.м.н., професору О. А. Опаріну і к.м.н., доценту Б.А. Рогожину. [2].

Оргкомітет з'їзду мав наступний склад: академік НАН України Бакіров В. С., професор Хвисьок О. М., про-

фесор Белозьоров І. В., професор В. Вурст (Чехія), професор Васильєв К.К., професор Георгіянц М. А., професор Жаловага А. (Польща), доцент Демочко Г. Л., професор Карпенко К.І., професор Корж О. М., професор Куделко С. М., професор Корж М. О., полковник м.с. Малиш О.А., професор Марченко В. Г., професор Ніколенко Є.Я., професор Опарін А. Г., доцент Милославський Д.К., професор Опарін О. А., професор Посохов С. І., професор Робак І. Ю., доцент Петрова З. П., доцент Рогожин Б. А., професор Снурніков А.С., професор Сорочан С.Б., асистент Руденко Т. А., професор Хвисьок М. І., професор Хімінець П. (Німеччина), професор Шимек П. (Чехія), доцент Филипенко Н. Є., професор Цодікова О. А.

В урочистій атмосфері О.А. Опарін перед початком доповідей передав Дипломи дійсних членів Академії ректору Харківського Національного Університету імені В.Н. Каразіна В.С. Бакірову та ректору Харківської медичної академії післядипломної освіти О.М. Хвиську, подякувавши їм за особистий доробок щодо актуалізації, розвитку та збереження науки історії медицини.

Актуальним є питання проведення в даний час в Україні подібних заходів. Поясненням тому є те, що останнім часом увага до професійних досліджень історії медицини, як до наукового напрямку в сфері охорони здоров'я, послабилася. Наказом Міністерства освіти України № 1462 від 21.12.2012 року «Про внесення змін до Переліку наукових спеціальностей» в групі спеціальностей 14.02.00 «профілактична медицина» галузі «медичні науки» виключена спеціальність 14.02.04 «історія медицини». Існує спеціальність 07.00.07 – «історія науки і техніки» галузі «історичні науки», і кандидатам або докторам наук присвоюють відповідно науковий ступінь кандидата або доктора історичних наук. За період від прийняття вище описаної норми, з 2012 року, в Україні не відбулося жодного захисту дисертаційної роботи за фахом «історія науки і техніки» професійним лікарем. В Україні залишився лише один доктор медичних наук за спеціальністю «історія медицини», яким є професор К.К. Васильєв в Одеському національному медичному університеті (ОНМУ). [3].

Власне, привернення уваги до цієї проблеми є визначальним фактором для об'єднання фахівців і вчених у форматі громадської організації «Українська академія історії медицини». Метою членів організації є відновлення відповідної наукової спеціальності, залучення до неї уваги молодих фахівців, підтвердження того, що історія медицини є частиною медичної науки та відіграє значну ролі в системі медичної освіти і практики.

Проведення I та II зборів істориків медицини України з міжнародною участю є незаперечним доказом рішу-

чих дій цієї спільноти (УАІМ). З'їздам істориків медицини України сприяли: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Харківська медична академія післядипломної освіти, Харківський національний медичний університет, Харківське медичне товариство, Українська академія соціальних наук, Центр краєзнавства імені проф. В.Д. Отоманського, Харківський НДІ судових експертиз імені заслуженого професора Н.С. Бокаріуса та інші.

Програму з'їзду склали два пленарних засідання, на яких були присутні 78 науковців та викладачів із трьох зарубіжних вищих навчальних закладів і восьми навчальних та наукових установ Харкова та інших міст України і понад 250 лікарів та магістрів, аспірантів і студентів медичного, філософського та історичного факультетів трьох харківських вищих навчальних закладів та чисельних медичних установ.

Увазі присутніх були представлені численні захоплюючі доповіді щодо розвитку медичної науки як в Україні, так і за її межами. Програма з'їзду включала 28 повідомлень, у яких було розгорнуто наукові аспекти і напрями досліджень історії української та світової медицини, їх теоретичне, наукове, академічне та практичне значення, дискусії, обговорення та прийняття резолюції.

Зацікавленість учасників з'їзду викликала доповідь професора О.А. Опаріна (ХМАПО, УАІМ): «Медичні факультети середньовічних університетів: між наукою і забобою», у якій описані базові принципи викладання в середньовічних університетах, а саме: хвороба, як покарання Бога за гріхи людей, хвороба, як одержимість злими силами, хвороба, як наслідок несприятливого розташування зірок, родових проклять. Докладно висвітлено, що медицина в епоху середньовіччя ґрунтувалася на принципах схоластики, яка не приймала будь-які наукові відкриття і протиставляла віру і науку, що робило її розвиток неможливим. Методи лікування, що застосовувалися середньовічною медициною, базувалися на забобонах, зводилися до віри в цілющу силу амулетів і талісманів та інше. У роботі встановлено, що основу середньовічної медицини становили в першу чергу вчення середньовічної церкви про безсмертя душі, святих, в хвороби, в яких переважали язичницькі вірування і філософія, що робили не тільки неможливим розвиток медицини, як такої, а й призводило до масових епідемій, антисанітарії, зростання нервово-психічних захворювань, зниження тривалості і якості життя населення. «Роль двовір'я у формуванні медицини Київської Русі» – у цій доповіді було представлено поєднання народної, язичницької традиції і

християнської доктрини у Київській Русі, що являлось основним для візантійського державного християнства і перейняте Київською Руссю, мало прямий вплив на формування особливостей медичної науки і практики. Неприйняття медицини як науки, поклоніння святым і мощам, вчення про безсмертя душі та негативне ставлення до світських лікарів формували довготривалу паузу в розвитку медицини Київської Русі. Доведено, що ідеологічні та філософські чинники мають вирішальний вплив на механізми і форми реалізації суспільного запиту на створення і розвиток системи громадської охорони здоров'я. Специфіка тогочасного українського світосприйняття дає можливість зрозуміти, що проблеми сьогодення в розвитку суспільства і системи охорони здоров'я мають дуже глибокі корені.

Про внесок українських вчених у загальний розвиток світової медичної науки доповідала доцент З.П. Петрова (ХНМУ, ХМО, Харків). У повідомленні висвітлені професійні досягнення та особисті риси українських лікарів, які збагатили світову медицину: Олександр Михайлович Шумлянський, Ілля Ілліч Мечников, Микола Федорович Гамалія, Микола Дмитрович Стражеско та інші. Описаний внесок вчених – уродженців України та лікарів інших національностей, які працювали на українських землях.

«Структурні зміни національної системи охорони здоров'я ХХ-ХХІ ст.», «Становлення університетського медичної освіти в Україні» – з такими доповідями виступив доцент Б.А. Рогожин (ХМАПО, УАІМ). В останній доповіді йде мова про створення медичної освіти періоду ХVІІІ - ХІХ ст. на Україні, докладно представлена історія розвитку Харківського університету та його кафедр, спеціалізацій, озвучені імена видатних науковців та викладачів закладу, показана діяльність медичного факультету Харківського університету з 1804 по 1920 р. Доповідь також була заснована на численних ілюстраціях будівель першої дитячої харківської лікарні, факультетів хірургії, терапії, акушерства та багато інших світлин відомих українських госпіталів та інститутів. Робота показує послідовність розвитку наукових досліджень і підготовки кадрів за цей період часу.

Видатна особистість була представлена в доповіді «Професор М.Л. Володось і його роль в розвитку світової хірургії. До 85-річчя від дня народження» к.м.н. В.І. Троян, д.т.н. О.С. Снурніков (Інститут проблем кріобіології та кріомедицини, Харків). В роботі розгорнуто описана історія діяльності та визначні досягнення професора М.Л. Володоса для вітчизняної та світової серцево-судинної хірургії. Ілюстраційно були представлені до уваги деякі пристрої, створені з використанням принципів, розроблених видатним науковцем.

Також описано вагомий внесок М.Л. Володося в історію світової хірургії, бо він був фахівцем, який вперше в світі упровадив у клінічну практику новітні види ендovasкулярних і гібридних процедур для лікування стенозуючих і аневризматичних поразок артеріальної системи людини. Акцентувалася увага на тому, що М.Л. Володось уперше в світі клінічно застосував оригінальний стент-графт у пацієнта зі стенозуючими ураженнями артерій нижніх кінцівок, з 1986 р професор почав використовувати у своїй практиці оригінальні ендопротези для інтраопераційного ендопротезування аорти при її аневризматичних і стенотичних ураженнях з метою скорочення часу перетискання аорти під час реконструктивних операцій. До уваги відвідувачів також був представлений фільм про розробку М.Л. Володосем стент-графтів.

У повідомленні професора І.В. Белозьорова, асистента М.І. Кириченка (ХНУ імені В.Н. Каразіна, Харків) «Видатні вихованці медичного факультету Каразінського університету» було згадано відомих особистостей, лікарів, вчених і педагогів, які зробили значний внесок у розвиток медицини в цілому і охорони здоров'я міста зокрема. Це і Я. М. Громов (Випускник медичного факультету Харківського імператорського університету 1808 р., професор, декан медичного факультету), Ф. І. Іноземцев (Випускник медичного факультету Харківського імператорського університету 1828 р., доктор медицини, хірург, професор Московського університету), В.А. Франковський — знаменитий лікар Харкова, співзасновник Харківського медичного товариства, а також брати Данилевські, М. К. Кульчицкий. З особливою повагою згадали про Владислава Ковальова — випускника медичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна 2007 року — Військового лікаря, винахідника, волонтера, Народного героя України, який загинув 29 серпня 2014 року під час боїв під Іловайськом, виносив поранених з—під обстрілу, помер, рятуючи життя інших.

Професор В. Вурст (ПТУ, Прага, Чехія) у доповіді «Історія капеланського служіння в Чехії» розповів про духовну допомогу в чеських лікарнях, про те, що у 2011 році заснована Асоціація госпіталів капеланів і у тому ж році вона стала членом Європейської мережі капеланів. Основною метою Асоціації є надавати професійну підтримку священикам, а також волонтерам, які беруть участь у програмах духовної і пастирської допомоги в медичних установах; сприяти вихованню духовної і пастирської допомоги як в суспільстві, так і в усіх типах медичних установ; підтримувати співпрацю з іншими організаціями, що надають духовну і пастирську допомогу в галузі охорони здоров'я, як в Чеській

Республіці, так і за кордоном; розвивати діалог з нехристиянськими духовними світовими релігіями, які надають духовну допомогу в медичних установах.

П.Г.Кравчун (професор, кафедра внутрішньої медицини №2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т. Малої), Є.Я. Ніколенко (професор ХНУ імені В.Н. Каразіна, Харків) виступили з доповіддю «Життя, присвячене людям. До 100-річчя від дня народження Л. Т. Малої». Виступ присвятили основним добуткам та напрямкам наукової діяльності академіка Л. Т. Малої, а саме: роботі в галузі захворювань серцево—судинної системи, фтизіатрії, терапії та кардіології. Видатний лікар Л.Т. Мала консультувала хворих у багатьох лікувальних закладах міста Харкова. За ініціативою Л.Т. Малої у 27-й клінічній лікарні м. Харкова вперше в Україні відкрито спеціалізоване відділення для лікування хворих інфарктом міокарда з блоком інтенсивної терапії; проведено дефібриляцію серця; запроваджено проходження субординатури та інтернатури. У доповіді привернули уваги до того, що завдяки зусиллям Любові Трохимівни у 1981 році в Харкові була відкрита філія Київського НДІ кардіології імені академіка Н. Д. Стражеско, директором якою вона стала. Через п'ять років він був реорганізований в Інститут терапії, який в 1993 році увійшов до складу АМН України.

«Харківська терапевтична школа: сторінки історії та видатні постаті» — доповідь доцента Д. К. Милославського (ДУ НДІ терапії імені академіка Л.Т. Малої НАМН України). У роботі обговорювалося створення Української терапевтичної школи, її стрімкий розвиток з першої половини XIX століття, що пов'язаний з виникненням та подальшою діяльністю медичних факультетів університетів і терапевтичних кафедр медичних інститутів. Згадувалося про те, що терапевтична школа в Україні закладена за діяльності видатних учених - блискучого клініциста-терапевта, засновника Петербурзької терапевтичної школи С.П. Боткіна і засновника фізіологічного напрямку в медицині І.П. Павлова. Описувався принцип співдружності клініцистів і фізіологів як основний при формуванні терапевтичної школи, звучали імена науковців, які стояли біля витоків української терапії: В.П. Образцов, Ф.Г. Яновський, М.Д. Стражеско, М.М. Губергриць, В.М. Иванов, Г.І. Бурчинський, О.Й. Грицюк, А.С. Пелешук, Д.Ф. Чеботарьов, Л.А. Пиріг, О.В. Коркушко, А.В. Свінцицький, В.Г. Передерій та інші.

На з'їзді були розглянуті сучасні дослідження історичного розвитку уявлень про здоров'я, еволюцію організації громадських систем охорони здоров'я, інформація про медичну модернізацію та клінічні дослід-

ження. Повідомлення містили широкі біографічні дані про видатних медиків: лікарів, вчених, викладачів, що викликало у відвідувачів яскраве уявлення про досягнення та зміни української медичної науки, її внесок у світовий розвиток охорони здоров'я, обговорювали також вплив релігійних уявлень, культури та державного устрою як факторів формування систем охорони здоров'я та розвитку медичної науки та освіти. Доповіди дозволили уявити історичну послідовність формуван-

ня медичної освіти, науки, діяльність видатних вчених України та світу від давніх часів до сучасного ХХІ ст.

Після закінчення з'їзду вирішили продовжити роботу щодо повернення спеціальності «Історія медицини» до складу наукових спеціальностей «Медичні науки». Актуальними залишаються питання залучення науковців та небайдужих фахівців до розвитку цього напрямку в сфері охорони здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. URL: <http://medicine.karazin.ua/>
2. Петрова З.П. Первый этап деятельности Общества историков медицины Харьковского научного медицинского общества (1958–1987 гг.) // Східноєвропейський журнал внутрішньої та сімейної медицини. – 2018. – № 2. – С.34–35.
3. Опарин А.А., проф., Рогожин Б.А., доц., Белозеров И.В., проф., Робак И.Ю., проф., Васильев К.К., проф., Куделко С.М., проф., Корж А.Н., проф. Первый съезд историков медицины Украины с международным участием // Газета «Новости медицины и фармации» №9 (696), 2019. – С.3–4.

REFERENCES

1. URL: <http://medicine.karazin.ua> [In Ukr.]
2. Petrova Z.P. The first stage of the activity of the Society of Historians of Medicine of the Kharkov Scientific Medical Society (1958 - 1987), EastEuropean Journal of Internal Medicine and Family Medicine, 2018, No 2. pp. 34-35 [In Rus.]
3. Oparin A.A., Rogozhin B.A., Belozеров I.V., Robak I.Yu., Vasiliev K.K., Kudelko S. M., Korzh A.N. The first congress of medical historians of Ukraine with international participation, Newspaper "News of Medicine and Pharmacy" No 9. (696). 2019. pp. 3-4 [In Rus.]

ИСТОРИЯ МЕДИЦИНЫ КАК ЧАСТЬ МЕДИЦИНСКОЙ НАУКИ, РОЛЬ, ВАЖНОСТЬ, РАЗВИТИЕ И ПОДДЕРЖКА ЕЕ НАУЧНОГО НАПРАВЛЕНИЯ В СФЕРЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

Хрол

Наталья Владимировна

Харьковский национальный университет имени В. Н. Каразина, 61022,
г. Харьков, площадь Свободы, 6
nkulikova@ukr.net; orcid ID: 0000-0002-9523-0946

Статья посвящена истории медицины как части медицинской науки, ее роли, важности развития и поддержке ее научного направления в сфере здравоохранения; второму съезду историков медицины Украины с международным участием по случаю 215-летия медицинского факультета Харьковского национального университета имени Василия Назаровича Каразина. Подробно отражено мероприятие, которое состоялось по этому поводу в Харьковском национальном университете имени В. Н. Каразина 22 и 23 октября 2019 в Колонном зале Северного корпуса, где собрались ученые со всей Украины и других государств. Рассказывается, что главным инициатором проведения II съезда была Украинская Академия Истории Медицины (УАИМ), Президентом которой был избран профессор А.А. Опарин. Проведение II съезда историков медицины Украины с международным участием было неоспоримым доказательством решительных действий Украинской Академии Истории Медицины. Посвящено внимание тому, что съезду историков медицины Украины способствовали: Харьковский национальный университет имени В.Н. Каразина, Харьковская медицинская академия последипломного образования, Харьковский национальный медицинский университет, Харьковское медицинское общество, Украинская академия социальных наук, Центр краеведения имени профессора В.Д. Оттоманского, Харьковский НИИ судебных экспертиз имени заслуженного профессора Н.С. Бокариуса и другие. В статье представлена программа съезда, которая составляла два пленарных заседания, на которых присутствовали 78 ученых и преподавателей из трех зарубежных высших учебных заведений и восьми учебных и научных учреждений Харькова и других городов Украины и более 250 врачей и магистров, аспирантов и студентов медицинского, философского и исторического факультетов, трех харьковских высших учебных заведений и многочисленных медицинских учреждений. В статье обсуждаются многочисленные увлекательные доклады по развитию истории медицины как медицинской науки в Украине, так и за ее пределами. Описана программа съезда, включавшая 28 сооб-

щений, в которых были рассмотрены научные аспекты и направления исследований истории украинской и мировой медицины, их теоретическое, научное, академическое и практическое значение, дискуссии, обсуждения и принятия резолюции.

Ключевые слова: история медицины, медицинская наука, Украинская Академия Истории Медицины, доклады, дискуссии.

HISTORY OF MEDICINE AS PART OF MEDICAL SCIENCE, THE ROLE, IMPORTANCE, DEVELOPMENT AND SUPPORT OF ITS SCIENTIFIC DIRECTION IN HEALTHCARE

Khrol Natalia

V.N. Karazin Kharkiv National University, 61022, Kharkiv, Svobody Square, 6
nkulikova@ukr.net; orcid ID: 0000-0002-9523-0946

The article is devoted to the history of medicine as part of medical science, its role, the importance of developing and supporting its scientific direction in healthcare; the second Congress of medical historians of Ukraine with international participation on the occasion of the 215th anniversary of the Medical faculty of Vasyl Nazarovych Karazin Kharkiv National University. The event that took place on this occasion at the V.N. Karazin Kharkiv National University on October 22 and 23, 2019 in the Column Hall of the Northern Corps, which brought together scientists from all over Ukraine and other countries, is reflected in detail. It is said that the Ukrainian Academy of History of Medicine (UAHM) was the main initiator of the Second Congress, and Professor A.A. Oparin was elected the President. Holding of the II Congress of medical historians of Ukraine with international participation was undeniable evidence of decisive action by the Ukrainian Academy of the History of Medicine. The attention was paid to the fact that the Congress of medical historians of Ukraine was promoted by: V.N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv Medical Academy of Postgraduate Education, Kharkiv National Medical University, Kharkiv Medical Society, Ukrainian Academy of Social Sciences, Professor V.D. Ottoman Center for Local History, Honored Professor N.S. Bocarius Kharkiv Research Institute of Forensics, and others. The program of the Congress consisted of two plenary sessions, attended by 78 scientists and teachers from three foreign higher educational institutions and eight educational and scientific institutions of Kharkiv and other cities of Ukraine and more than 250 Doctors and Masters, graduate students and students of medical, philosophical and historical faculties, three Kharkiv higher educational institutions and numerous medical institutions. The article discusses numerous fascinating reports on the development of medical science both in Ukraine and abroad. The program of the Congress is described. It includes 28 reports, in which the scientific aspects and directions of research on the history of Ukrainian and world medicine, their theoretical, scientific, academic and practical significance, discussions and adoption of a resolution were examined.

Keywords: history of medicine, medical science, Ukrainian Academy of the History of Medicine, reports, discussions.